

Avdelningen för livsmedelssäkerhet/Enheten för kemisk livsmedelssäkerhet

Anvisning om hur man lämnar en anmälan - Livsmedel som berikats

---

Utsläppande på marknaden av ett livsmedel som berikats med vitaminer och mineralämnen, ändring av livsmedlets sammansättning och borttagande av livsmedlet från marknaden – Livsmedelsverkets anvisningar om hur en anmälan lämnas

1 Inledning

Myndighetens verksamhet skall bygga på den befogenhet som föreskrivs i lag och lagen skall noggrant följas i myndighetens verksamhet. Myndighetens anvisningar är till sin rättsliga natur inte bindande för andra myndigheter eller företagare. I sista hand avgörs frågor som gäller tillämpandet av lagstiftningen av en domstol.

I denna anvisning ingår såväl direkta citat ur lagstiftningen som tolkningar av hur lagstiftningen skall tillämpas. Lagstiftningen har tydligt åtskilts från den övriga texten. Tolkningarna som framförs i anvisningen är Livsmedelsverkets synpunkter på hur lagstiftningen borde tillämpas.

2 Lagstiftning

Med berikning av ett livsmedel avses att näringsämnen dvs. vanligen ett eller flera vitaminer och/eller mineralämnen tillsätts i livsmedlet i samband med tillverkningen.

Relevant lagstiftning som reglerar berikade livsmedel:

- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1925/2006 om tillsättning av vitaminer och mineralämnen samt vissa andra ämnen i livsmedel (nedan förordningen om berikning)
  - Bilaga I - Vitaminer och mineralämnen som får tillsättas i livsmedel
  - Bilaga II - Vitaminföreningar och mineralämnen som får tillsättas i livsmedel
  - Bilaga III - Ämnen vilkas användning i livsmedel är förbjuden, begränsad eller föremål för gemenskapens granskning
- Handels- och industriministeriets förordning (726/2007) om de nationella arrangemang som ikraftträdandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1925/2006 om tillsättning av vitaminer och mineralämnen samt vissa andra ämnen i livsmedel förutsätter

Avdelningen för livsmedelssäkerhet/Enheten för kemisk livsmedelssäkerhet

Anvisning om hur man lämnar en anmälan - Livsmedel som berikats

---

- Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 307/2012 om fastställande av genomförandebestämmelser för tillämpningen av artikel 8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1925/2006 om tillsättning av vitaminer och mineralämnen samt vissa andra ämnen i livsmedel
- Jord och skogsbruksministeriets förordning (754/2016) om tillsättning vitamin D till fettfri mjölk
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 1169/2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna (nedan förordningen om livsmedelsinformation).
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1924/2006 om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel (nedan förordningen om påståenden)
- Livsmedelslagen (297/2021)

EU-lagstiftningen finner du i [databasen EUR-Lex](#) och den nationella lagstiftningen i [databasen Finlex](#).

Mer information:

- Anvisning om tillsynen över näringsmässig berikning (Livsmedelsverkets anvisning 6538/04.02.00.01/2021)
- Anvisningar om återkallande av berikade livsmedel från marknaden (Livsmedelsverkets anvisning 6539/04.02.00.01/2021)

3 Skyldigheten att lämna en anmälan

Enligt HIM:s förordning (726/2007) skall en näringsidkare som tillverkar, för sin räkning låter tillverka eller importerar livsmedel som berikats med vitaminer och/eller mineralämnen lämna en skriftlig anmälan om detta till Livsmedelsverket.

En berikningsanmälan krävs för sådana livsmedel, som i sig är berikade. En anmälan krävs också när ett livsmedels sammansättning ändras för de tillsatta vitaminernas och/eller mineralämnernas del eller när ett livsmedel försvinner från marknaden. För ett sådant livsmedel, som innehåller ett berikat livsmedel som en beståndsdel, skall däremot inte lämnas någon berikningsanmälan.

Avdelningen för livsmedelssäkerhet/Enheten för kemisk livsmedelssäkerhet

Anvisning om hur man lämnar en anmälan - Livsmedel som berikats

---

Tidpunkten för anmälan om berikning har inte fastställts i författningarna, men för att en effektiv tillsyn skall bli möjlig borde anmälan lämnas innan livsmedlet släpps ut på marknaden.

Om ett livsmedel har flera ansvariga livsmedelsföretagare, såsom flera importörer, skall de alla lämna en anmälan om det berikade livsmedlet i fråga. En ny anmälan skall lämnas alltid då den som tillverkar, för sin räkning låter tillverka, importerar eller någon annan som släpper ut livsmedlet på marknaden ändras. Även då livsmedlets handelsnamn, eller dess s.k. brand, ändras skall en anmälan lämnas, fastän livsmedlets sammansättning förblir oförändrad. Om livsmedlet som motsvarar de gamla uppgifterna skall då lämnas en anmälan om att det tas bort från marknaden.

3.1 Hur anmälan lämnas

Anmälan lämnas antingen via Livsmedelsverkets elektroniska tjänster eller per post.

För mottagning av en anmälan om att ett berikat livsmedel släpps ut på marknaden eller att dess sammansättning ändras debiteras en avgift som fastställts i jord- och skogsbruksministeriets förordning (161/2021) om Livsmedelsverkets avgiftsbelagda prestationer. För anmälningar om att ett berikat livsmedel tas bort från marknaden debiteras ingen avgift.

3.1.1 Livsmedelsverkets elektroniska tjänster

Anmälan om att ett berikat livsmedel släpps ut på marknaden, att dess sammansättning ändras eller att det tas bort från marknaden lämnas i Livsmedelsverkets elektroniska tjänster. Elektroniska blanketter finns på finska, svenska och engelska. Inloggningen i de elektroniska tjänsterna sker på [Livsmedelsverkets webbplats](#).

I de elektroniska tjänsterna väljer du ”**Anmälan om ett berikat livsmedel**”, och i valmenyn ”**Typ av anmälan**” på blanketten väljer du anmälan om att ett berikat livsmedel släpps ut på marknaden eller att dess sammansättning ändras.

”**Anmälan om att livsmedlets sammansättning ändras**” väljs då det berikade livsmedlets sammansättning ändras för tillsatta vitaminers och mineralämnens del. I anmälan skall anges den tidpunkt, då ändringen av sammansättningen träder i kraft. Om att ett livsmedel som motsvarar den gamla sammansättningen tas bort från marknaden behöver inte lämnas någon separat anmälan.

Avdelningen för livsmedelssäkerhet/Enheten för kemisk livsmedelssäkerhet

Anvisning om hur man lämnar en anmälan - Livsmedel som berikats

---

Med samma anmälan kan också lämnas en anmälan om produktens olika förpackningsstorlekar, om produkternas sammansättning är helt den samma. De olika smakvarianterna är däremot olika produkter och om dem ska lämnas en anmälan med en egen anmälan.

”Anmälan om borttagande från marknaden” väljer du i sådana fall, då du vill lämna en anmälan om att ett berikat livsmedel tas bort från marknaden. Det rekommenderas att anmälan lämnas när information om att livsmedlet försvinner från marknaden finns tillgänglig. Då skall anges vid vilken tidpunkt produkten kommer att försvinna från marknaden dvs. till exempel det sista partiets bäst före datum.

I de elektroniska tjänsterna kan anmälningarna om att ett berikat livsmedels sammansättning ändras och att livsmedlet tas bort från marknaden inriktas på ett tidigare anmält berikat livsmedel (**”Välj den produkt som anmälan gäller”**). I valmenyn visas endast sådana berikade livsmedel, som anmälts via de elektroniska tjänsterna. Om livsmedlet som anmälan gäller inte finns på listan, väljer du **”Finns inte på listan”**.

Då anmälan lyckat sänts in, får livsmedelsföretagaren ett svarsmeddelande från Livsmedelsverket till den e-postadress han uppgett.

Mer detaljerade anvisningar om hur Livsmedelsverkets elektroniska tjänster används finner du under tangenten **”Hjälp”** i övre menyn eller på [Livsmedelsverkets webbplats](#).

3.1.2 Anmälan som lämnats utanför de elektroniska tjänsterna

Om en livsmedelsföretagare av någon orsak inte kan lämna anmälan via de elektroniska tjänsterna, kan anmälan fyllas med anmälningsblankett som finns på [Livsmedelsverkets webbplats](#).

En anmälan som lämnats utanför de elektroniska tjänsterna ska sändas till Livsmedelsverkets registratorskontor

- per post till adressen **Livsmedelsverket / Registratorskontoret, PB 200, 00027 RUOKAVIRASTO** eller
- via e-post till adressen **kirjaamo@ruokavirasto.fi**.

Mottagningen av anmälan sker på samma vis som då anmälan lämnas via de elektroniska tjänsterna. Ett brev om att anmälan mottagits sänds då via posten. Avgiften som uppbärs för mottagningen av anmälan är större än avgiften för mottagningen av en anmälan via de elektroniska tjänsterna, eftersom behandlingen av anmälan tar längre tid.

Avdelningen för livsmedelssäkerhet/Enheten för kemisk livsmedelssäkerhet

Anvisning om hur man lämnar en anmälan - Livsmedel som berikats

---

Utanför de elektroniska tjänsterna är det inte möjligt att lämna en anmälan om att ett berikat livsmedels sammansättning ändras. Då ett berikat livsmedels sammansättning ändras för vitaminernas eller mineralämnenas del anses att det rör sig om en ny produkt, om vilken det skall lämnas en ny anmälan. Om produkten som motsvarar den gamla sammansättningen skall då lämnas en anmälan om att den tas bort från marknaden.

3.2 Behandlingen av anmälan i Livsmedelsverket

Livsmedelsverket betraktar anmälningsplikten som uppfylld, då anmälan kommer till verket med alla uppgifter och bilagor om krävs. En obligatorisk bilaga är en modell på märkningarna på förpackningen som ska vara tydlig och läslig även i elektroniskt format. Livsmedelsverket kan be företagaren komplettera anmälan i efterhand, om uppgifterna är bristfälliga eller otydliga.

Livsmedelsverket bedömer inte utgående från anmälan om produktens sammansättning eller märkningarna på förpackningen överensstämmer med författningarna. Att anmälan tagits emot innebär inte heller att Livsmedelsverket skulle ha godkänt att produkten följer livsmedelsbestämmelserna.

Livsmedelsföretagaren svarar själv för att det anmälda livsmedlet följer lagstiftningen som gäller livsmedlet i fråga. Det förutsätter också den skyldighet att utöva egenkontroll som livsmedelslagen ålägger livsmedelsföretagaren. Företagaren ska ha ett system, med hjälp av vilket han kan säkerställa att produkten uppfyller kraven som i livsmedelslagstiftningen ställts på livsmedlet i fråga.

Uppgifterna i anmälan som mottagits och bilagorna till den sänds till den kommunala livsmedelstillsynsmyndigheten och regionförvaltningsverket för kännedom och tillsyn. Livsmedelsverket kan också vid behov sända uppgifter även till andra tillsynsmyndigheter såsom tullmyndigheterna.

4 Informationen om det berikade livsmedlet

På anmälningsblanketten samlas in de uppgifter som avses förutom i förordningen om berikning också antingen i förordningen om livsmedelsinformation.

Avdelningen för livsmedelssäkerhet/Enheten för kemisk livsmedelssäkerhet

Anvisning om hur man lämnar en anmälan - Livsmedel som berikats

---

Mer detaljerad information om kraven som gäller berikning av livsmedel finner du i **“Anvisningen om tillsynen över näringsmässig berikning** (Livsmedelsverkets anvisning 6538/04.02.00.01/2021)“.

4.1 Livsmedlets handelsnamn

Livsmedlets handelsnamn (såsom ”Namis”) ser produktens s.k. brand.

4.2 Livsmedlets handelsnamn

Som namn på ett livsmedel skall användas den beteckning, som förbehållits livsmedlet i Europeiska gemenskapens lagstiftning eller, om en sådan saknas, den beteckning som förbehållits livsmedlet i Finland. Om någon sådan beteckning inte finns, skall användas den beteckning, som blivit allmänt vedertagen i Finland eller en beteckning som beskriver livsmedlet och vid behov dess användning så att beteckningen tillräckligt noggrant specificerar livsmedlet i fråga och skiljer det från andra livsmedel som det annars kunde förväxlas med.

Mer information i Livsmedelsverkets Handbok om livsmedelsinformation.

4.3 Livsmedelsgrupp, livsmedelskategori och livsmedlet

På den elektroniska blanketten har livsmedlen klassificerats i livsmedelsgrupper och livsmedelskategorier för att underlätta sökningen av livsmedel.

Kategoriseringen och klassificeringen av livsmedlen har omarbetats av Europeiska myndighetens för livsmedelssäkerhet EFSA:s utkast FoodEx2. Eftersom man i EFSA:s system försökt sammanföra de livsmedel som allmänt används i EU-länderna, kan det vara svårt att finna vissa livsmedel som allmänt ingår i den finländska matkulturen och de finländska konsumtionsvanorna eller motsvarigheter till dessa. Om ett berikat livsmedel inte finns med på listan, kan man informera Livsmedelsverket om detta.

I valmenyn **Livsmedelsgrupp** väljer du först den grupp, till vilken det berikade livsmedlet hör, såsom Frukt- och grönsakssafter och -nektar.

Livsmedelskategorierna bestäms enligt den livsmedelsgrupp, som du valt på den elektroniska blanketten. Välj lämplig livsmedelskategori i valmenyn. Livsmedelskategorier som hör till gruppen Frukt- och grönsakssafter och -nektar är till exempel Fruktsafter och Frukt- och grönsaksblandsafter.

Avdelningen för livsmedelssäkerhet/Enheten för kemisk livsmedelssäkerhet

Anvisning om hur man lämnar en anmälan - Livsmedel som berikats

---

I valmenyn **Livsmedel** på den elektroniska blanketten bestäms livsmedlen enligt den valda livsmedelskategorin. Om Fruktsafter valts som livsmedelskategori, finns till exempel Apelsinsaft och Svartvinbärssaft i valmenyn Livsmedel.

4.4 Ursprungsland

Med ursprungsmärkning avses en märkning på livsmedlets förpackning eller någon annan märkning, som anger från vilket land eller från vilken region livsmedlet härstammar. I praktiken avser ursprungslandet ofta livsmedlets tillverkningsland.

4.5 Ingrediensförteckning

Ingrediensförteckningen berättar vilka ingredienser som använts vid tillverkning av livsmedlet. Livsmedlets ingredienser räknas upp som en helhet i sjunkande viktordning enligt vikten vid tillverkningsstidpunkten. Det räcker inte med enbart en hänvisning till en bilaga med förpackningspåskrifter.

4.6 Produkten som har berikats med följande vitaminer och mineralämnen på det sätt som avses i förordning 1925/2006

Varje vitamin och mineralämne som livsmedlet berikats med anges som en egen punkt på den elektroniska blanketten. Då du väljer **+ Lägg till vitamin/mineralämne**, öppnas ett fält och en valmeny, ur vilken du väljer det tillsatta vitaminet/mineralämnet. I valmenyn Använd kemisk förening kan du välja den kemiska förening, i vilken form vitaminet eller mineralämnet tillsatts i livsmedlet. Om livsmedlet berikats med flera vitaminer eller mineralämnena, väljer du **+ Lägg till vitamin/mineralämne** och fyller i uppgifterna.

I punkten **"Näringsvärdesdeklaration"** på den elektroniska blanketten anger du ännu mängderna av de tillsatta vitaminerna och mineralämnena. Bägge punkterna skall omsorgsfullt fyllas i för alla de vitaminers och mineralämnens del, som tillsatts i livsmedlet.

4.7 Näringsvärdesdeklarationer

Näringsvärdesdeklarationen märks ut enligt förordningen om livsmedelsinformation. Näringsvärdesdeklarationen är obligatorisk på berikade livsmedel.

I de elektroniska tjänsterna väljer du om livsmedlets näringsvärde anges per 100 gram (fast livsmedel) eller 100 milliliter (flytande livsmedel). På den elektroniska blanketten skall anges mängden energi jämte mängden fett, mättat fett, kolhydrater, sockerarter, protein

Avdelningen för livsmedelssäkerhet/Enheten för kemisk livsmedelssäkerhet

Anvisning om hur man lämnar en anmälan - Livsmedel som berikats

---

och salt per 100 gram eller 100 milliliter. Utöver det är det möjligt att frivilligt ange uppgifter om näringsvärdet, till exempel för kostfibrernas del.

Mängderna av alla tillsatta vitaminer och mineralämnen skall anges. I de elektroniska tjänsterna tillsätter du ett nytt vitamin/mineralämne med tangenten +, du väljer det tillsatta vitaminet/mineralämnet i valmenyn och anger mängderna. Den elektroniska blanketten lägger automatiskt till en enhet för mängden och räknar ut vitaminets/mineralämnets procentandel av referensvärdet för det dagliga intaget.

På den elektroniska blanketten kan du också ange att ett annat ämne än ett vitamin eller mineralämne tillsatts i livsmedlet. Det andra ämnet lägger du till med tangenten + och väljer sedan ämnet i valmenyn. Du kan välja ämnet direkt i valmenyn eller filtrera ämnen genom att först välja substansens kategori. Om ett ämne inte finns på listan, kan du skriva ämnets namn i det tomma fältet genom att välja "**Om ämnet inte finns på listan, öppna här**". Om det rör sig om en växt, väljer du ämnets form i valmenyn, såsom pulver eller extrakt. Ange ämnets mängd per 100 gram eller 100 milliliter av livsmedlet och välj använd enhet i valmenyn.

Den elektroniska blanketten ger ett varningsmeddelande, om det tillsatta andra ämnet är till exempel ett nytt livsmedel eller ett läkemedel. Genom att trycka på varningsmeddelandet, kan du få fram mer information om saken.

Informationen om näringsvärdet kan anges för ett livsmedel färdigt att intas, om man ger tillräckligt detaljerade tillredningsanvisningar och informationen gäller ett livsmedel som tillretts enligt dessa anvisningar. För koncentrerad saft vore det till exempel informativt att ange näringsinnehållet i saft färdig att intas. Om informationen om näringsvärdet ges för ett livsmedel färdigt att intas, skall ett omnämnande om detta finnas till exempel i punkten "**Tilläggsinformation**" på den elektroniska blanketten.

4.8 Tilläggsinformation

Om berikade livsmedel kan ges sådan tilläggsinformation, som anses nödvändig, till exempel om sådana näringspåståenden som avses i förordningen om påståenden och som gäller berikning med ett vitamin eller mineralämne (såsom "**Tillsatt C-vitamin**"), om eventuella varningsmärknings (såsom "**Rekommenderas inte under graviditet**") eller om bruksanvisningar (såsom "**Högst 5 burkar om dagen**").

Mer information om närings- och hälsopåståenden på [Livsmedelsverkets webbplats](#).

Avdelningen för livsmedelssäkerhet/Enheten för kemisk livsmedelssäkerhet

Anvisning om hur man lämnar en anmälan - Livsmedel som berikats

---

Mer information i Handbok om livsmedelsinformation.

I tilläggsinformation kan företagen också anmäla specialönskingar om mottagningsavgiftens fakturering. Till exempel, om företaget önskar, att ett visst beteckningsnummer ställs till fakturan.

5 Bilagor

Modell på påskrifterna på förpackningen

Till anmälan skall bifogas en modell på påskrifterna på förpackningen till livsmedlet, av vilken såväl de lagstadgade som de frivilliga förpackningspåskrifterna och allt enligt möjlighet också bilderna som man planerat förse förpackningen med framgår. Modellen på påskrifterna skall vara tydlig och lätt att läsa.

Fullmakt

Om den/de som undertecknar anmälan inte har rätt att teckna firma, skall också en fullmakt bifogas.

Andra bilagor

Andra bilagor till anmälan kan vara t.ex. en broschyr över produkten.

6 Kontakt

Frågor, anmälningar om störningar eller problem och respons på Livsmedelsverkets elektroniska tjänster kan sändas till e-postadressen elintarvikeilmoitukset@ruokavirasto.fi.

7 Ikraftträdande

Den här anvisningen träder i kraft 15.11.2021 och ersätter den förra versionen (Livsmedelsverkets anvisning 17002/7, publicerades 19.12.2019).

Uppdateringar i denna version

I anvisningen har korrigerats hänvisningar till lagstiftningen (livsmedelslagen 297/2021 och jord- och skogsbruksministeriets förordning 161/2021 om Livsmedelsverkets avgiftsbelagda prestationer) och Livsmedelsverkets uppdaterade anvisningar.